

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЦЕНТР ДИТЯЧОЇ ТА ЮНАЦЬКОЇ ТВОРЧОСТІ № 4
ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ»

Навчальна програма з позашкільної освіти
еколого-натуралістичного напрямку

«УРБАНІЗОВАНИ КВІТНИКАРІ»

1 рік навчання

ХАРКІВ 2021

Авторка:

Поливанова Олена Іванівна, керівник гуртка «Фітодизайн» комунального закладу «Центр дитячої та юнацької творчості № 4 Харківської міської ради»

Пояснювальна записка

З розвитком сучасного суспільства, швидких темпів урбанізації, технологізації життя все більшого значення набувають зелені насадження. І тут беззаперечною роль відіграє квітникарство як галузь рослинництва, що займається вивченням та вирощуванням рослин, які використовують для озеленення міст, прикрашання зовнішніх і внутрішніх інтер'єрів. Квітникарство дарує дітям естетичну та душевну насолоду, сприяє вихованню шанобливого ставлення до природи, розвитку творчої особистості, формування почуття прекрасного.

Сучасні заклади позашкільної освіти майже не мають дослідних земельних ділянок, тепличних комплексів. Більшість дітей, які мешкають у містах, мало часу проводять на природі. Виходячи з цього і складена ця програма, яка має на меті надати дітям початкові знання з ботанічної грамотності, закласти паростки любові до рослин, спираючись на особливості дітей молодшого шкільного віку, їх бажання та можливості, виховувати справжніх громадян України – патріотів, активістів, екологічно грамотних та соціально активних особистостей, використовуючи можливості міського закладу позашкільної освіти.

В програмі закладено українізацію науки ботаніки та виховання дітей творчістю: ознайомлення вихованців із спадщиною українського народу та використання під час практичної роботи традиційних українських ремесел, знайомство з квітами України, формами оформлення квітників у традиційних і сучасних стилях, використання рослин в оздобленні кімнат та приміщень в сучасному українському інтер'єрі як традиційними кімнатними квітами так і сучасними представниками, створення проєктів (панно, колажів, клумб, малюнків, квітів із різноманітних сучасних матеріалів) на основі традиційної української колористики, з використанням історичних предметів побуту, одягу тощо.

Важливо звернути увагу на мінімізацію технічного забезпечення роботи гуртка, обладнання навчального кабінету: застосування сучасних технічних засобів навчання, в тому числі особистих гаджетів здобувачів освіти для підготовки до заняття. Виконання визначених робіт, опанування навчального матеріалу передбачає використання засобів дистанційного та змішаного навчання.

Особливістю програми є поєднання процесу здобуття нових знань із художньою працею, розумним дозвіллям, творчістю; пристосування освітньої діяльності до сучасних умов міста.

Програмою враховано особливості психофізіологічного розвитку дітей молодшого шкільного віку.

Важливими особливостями дітей цього віку є незначний соціальний та моральний досвід, підвищена емоційність, вразливість і водночас пластичність до морально-етичних впливів, імпульсивність та безпосередність поведінки, бажання постійно розширювати коло

спілкування. Основні потреби дитини молодшого шкільного віку: необхідність у спілкуванні, в емоційному контакті, визнанні, оцінці своїх дій та вчинків, виявленні власних позицій у ставленні до інших, світу, у дружбі, товариськості, повазі до особистості, самоповазі, набутті нових знань та вмінь для пізнання довкілля.

Формування особистості вихованця значною мірою визначається реалізацією в освітньому процесі компетентнісного підходу у поєднанні з діяльнісним та особистісно-орієнтованим, згідно з якими дитина активно набуває досвід ставлення до світу, людей, самої себе. Представлена програма є практико орієнтованою.

Метою навчальної програми є формування та розвиток ключових компетентностей вихованців засобами еколого-натуралістичної з урахуванням змісту Концепції Нової Української школи.

Програма націлена на створення умов щодо формування та розвитку пізнавальних інтересів і здібностей, творчого мислення, виховання шанобливого ставлення до природи рідного краю, поваги до національних звичаїв і традицій, почуття прекрасного, естетичного та художнього смаків.

Завданнями програми є формування та розвиток ключових компетентностей позашкільної освіти:

- *пізнавальної*, що забезпечує розширення знань вихованців із шкільного курсу природознавства, інтегрованого курсу «Я досліджую світ», навчання вихованців сприймати рослини як унікальні живі системи, тісно пов'язані з навколишнім середовищем, розкриття ролі рослини у житті людини, розширення знань та емоційної сфери; обізнаність та самовираження у сфері культури: визначення ролі і місця української культури;

- *практичної*, що сприяє оволодінню навичками вирощування рослин, використання нових технологій, уміння вчитися впродовж життя: уміння працювати самостійно і в команді, участь у дослідницькій діяльності усвідомлення природи як джерела свідомості і духовності; усвідомлення впливу діяльності людини на оточуюче середовище (довкілля), формування ставлення до природи, формування навичок безпечної екологічної поведінки, уміння застосовувати позитивні надбання народних традицій та етнічної культури у ставленні до природи й побутової діяльності.

- *творчої*, що забезпечує формування та розвиток естетико-екологічного смаку, почуття відповідальності, виховання творчої особистості вихованця, який бажає вивчати рослинний світ та проявляє до цього пізнавальний інтерес, оцінювати результати власної діяльності. Формує ініціативність і підприємливість: надає можливість презентувати власні ідеї та ініціативи, використання сучасних технологій у своїй діяльності, участь у проєктній діяльності, потреба у творчій діяльності.

- *соціальної*, що сприяє виховання громадянської свідомості, національної гідності через використання культурного досвіду в життєвих ситуаціях; долучення до творчості, використовуючи відповідні зображувально-виражальні засоби, знайомство з успіхами українських квітникарів, сучасного мистецтва квітникарства, виховання переконань про необхідність

вивчення і охорони природи; брати участь у заходах освітніх закладів, благодійних акціях.

Програмою передбачено навчання здобувачів освіти віком від 6 до 10 років протягом 1-го року навчання за початковим рівнем позашкільної освіти: 4 години на тиждень (2 заняття по 2 години), 144 години на рік.

Наповнюваність в групі може складати 10-15 вихованців.

В освітньому процесі гуртка поєднуються різні форми діяльності: художньо-естетична, дослідницька, відображувальна, інтелектуальна, практична.

Передбачено використання та впровадження таких форм навчальних занять: дискусії та диспути, ігрова діяльність, екскурсія, створення колажів, колективне творче панно, тематичний зошит, свято, усний журнал, колективні творчі справи, конкурси, оформлення альбомів, книг, демонстрація, презентація, розповідь, вікторина, виставка робіт, акція, змагання, догляд за рослинами, створення технічного продукту (анімаційного фільму, відеофільму, презентації тощо), проекти, зустрічі.

Основні форми роботи:

1. Пізнавально-практичні.
2. Пізнавально-ігрові.
3. Екскурсії.
4. Проекти.
5. Заняття-заходи.
6. Підсумкові заняття.

Основними формами і методами оцінювання діяльності здобувачів освіти є спостереження за роботою вихованців, усне опитування, тестові завдання, вправи, створення творчих робіт (презентацій, доповідей, «довідників», тематичних зошитів та ін.), перевірка виконання практичних робіт, участь у виховних заходах, проєктній діяльності, тематичних виставках, конкурсах художньо-естетичного та еколого-натуралістичного напрямку позашкільної освіти.

Програма побудована на послідовному засвоєнні вихованцями змісту матеріалу за лінійним принципом, але з урахуванням особливостей міського закладу позашкільної освіти: опанування основними знаннями ведеться паралельно й різними засобами: художньо-естетичного сприйняття світу, активними дослідницькими (закладення та проведення дослідів), практичними (догляд за рослинами), екскурсії (знайомство з живою природою), соціальними (проведення та участь у природоохоронних акціях).

Форма навчання у гуртку – групова.

Програма є орієнтовною: складена таким чином, що кожен педагог може врахувати особливості власного регіону (природні, промислові, освітні). За необхідності керівник гуртка може внести до неї певні зміни, які не повинні впливати на загальний зміст навчальної програми та кількість навчальних годин. Незмінними мають залишатися мета, завдання і прогнозований результат освітньої діяльності.

Результатом освітньої діяльності вихованців гуртка початкового рівня навчання у кінці навчального року мають стати сформовані початкові світоглядні уявлення, ціннісні орієнтири, пам'ять, уява, увага, фантазія, комунікативні навички, інтерес до вивчення рідної землі, її природних багатств, наполегливість, працелюбність, творчий підхід та подальший особистісний розвиток.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Початковий рівень
Перший рік навчання

№ з/п	Тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1.	Вступ	2	-	2
2.	Значення рослин в житті людини	2	2	4
3.	Різноманіття рослин	12	24	36
4.	Групи рослин	2	4	6
5.	Будова рослини	8	8	16
6.	Життя рослин	6	6	12
7.	Догляд за рослинами	2	8	10
8.	Рослини і Україна	6	16	22
9.	Квітникарство рідного міста	6	16	22
10.	Охорона природи	2	10	12
11.	Підсумок	-	2	2
	Разом	48	96	144

Зміст програми

1. Вступ. (2 години)

Теоретична частина. Особливості організації освітнього процесу в гуртку. Правила поведінки у закладі. Режим роботи. Інструктаж із безпеки життєдіяльності. Оцінювання діяльності вихованців. Планування виховної роботи гуртка.

2. Значення рослин в житті людини. (4 години)

Теоретична частина. Значення рослин в природі, житті людини, народному господарстві.

Практична частина. Екскурсія до тепличного комплексу «Корисні рослини». Створення навчального проекту «Рослини в моєму житті». Ділова гра «Я рослина.... (назва). Я корисна ... (чим)».

3. Різноманіття рослин. (36 годин)

Теоретична частина. Ботаніка - наука про рослин. Дикорослі рослини. Рослинні угруповання. Рослини відкритих просторів (лугів). Рослини лісу. Водні рослини. Культурні рослини. Кімнатні рослини. Про що розповідають назви рослин.

Практична частина. Екскурсії на природу «Рослини лісу», «Рослини лугов та полів», «Водяні рослини». Екскурсії до парків міста «Квіткове оформлення парків міста», «Рослини клумб». Збір рослинного матеріалу (листя, квіти). Кімнатні рослини навчального кабінету, освітнього закладу: створення довідника кімнатних рослин закладу/тематичного зошиту.

Виготовлення тематичних панно «Рослинні угруповання». Створення осіннього букету.

4. Групи рослин (6 годин)

Теоретична частина. Древа, кущі, трав'янисті рослини. Рекордсмени рослинного світу.

Практична частина. Екскурсія по території закладу «Рослини різних груп». Виготовлення об'ємної композиції з бісеру «Дерево», «Кущ калини».

5. Будова рослин (16 годин)

Теоретична частина. Коріння. Види коренів. Значення для рослини. Листя. Форма листка, форма листкового краю, жилкування. Стебло. Різновиди. Квітка. Будова квітки

Практична частина. Виготовлення гербарію рослини з тканини. Листя, коріння рослини – виготовлення поробок в техніці ниткографія. Виготовлення рослин із фетру, фоамірану, паперу.

6. Життя рослин (12 годин)

Теоретична частина. Плоди. Насіння. Проростання. Ґрунт. Освітлення. Спеціальні умови: живлення, обробка від паразитів.

Практична частина. Поробки з насіння та плодів. Пророщування насіння. Укорінення паростків верби. Вигонка квітів вишні. Створення відеофільму «Я расту» (про пророщування різних видів насіння: кукурудза, гарбуз, липа, квасоля, горох, соняшник, пшениця, петунія та ін.).

7. Догляд за рослинами (10 годин)

Теоретична частина. Кімнатні рослини. Розподіл за умовами розташування. Особливості догляду за різними видами кімнатних рослин.

Практична частина. Перевалка рослин. Підживлення. Розмноження та вирощування сукулентів. Створення міні-композицій (флораріумів) з кімнатних квітів. Висівання квіткового насіння на розсаду (петунія, чорнобривці, лобелія, алісіум, агератум, цинерарія тощо).

8. Рослини і Україна (22 години)

Теоретична частина. Рослини – символи України. Рослини у казках, легендах та переказах. Рослини в побуті українського народу. Українські традиції використання рослин під час відзначення календарних свят.

Практична частина. Підготовка та проведення заходу «Квітуча Україна». Виготовлення оберегів з рослинного матеріалу: оберег-домовик, віник, коса, підкова. Родинне дерево (топіарій). Український вінок. Купальський вінок.

9. Квітництво рідного міста (22 години)

Теоретична частина. Історія і приклади озеленення міста. Архітектура міських парків. Малі архітектурні форми парків. Ознайомлення з роботою організації в місті зеленого будівництва. Відомі квітникарі, флористи, ландшафтні дизайнери – мешканці рідного міста

Практична частина. Екскурсія містом «Приклади озеленення». Створення навчального проекту «Я прикрашу своє місто». Створення малих архітектурних форм для прикрашання клумб, квіткових горщиків зі «сміття» (пластикових пляшок, залишків паперу, ниток та ін.).

10. Охорона природи (12 годин)

Теоретична частина. Охорона природи в Україні. Основні нормативні документи. Об'єкти охорони рослин. Рослини, що охороняються в Україні.

Практична частина. Створення власної книги – довідника весняних рослин, що підлягають охороні, правил поведінки у весняному лісі в малюнках. Екскурсія до лісопарку «Весняні квіти». Участь у природоохоронній акції «Першоцвіт».

11. Підсумок (2 години)

Практична частина. Захід-гра за підсумками вивченого матеріалу програми. «І квітне рідна Україна!». Нагородження переможців конкурсів, творчих змагань.

Прогнозований результат

За результатами опанування програми за навчальний рік здобувачі освіти повинні:

знати і розуміти:

- поняття природа, оточуюче середовище;
- назви частин рослин, їх зовнішній вигляд,
- назви та зовнішній вигляд декоративно-квіткових рослин (до 20 одиниць),
- кімнатних рослин (до 20 одиниць),
- основні правила складання композиції, поєднання кольорів;

вміти та застосовувати:

- застосовувати правила догляду за кімнатними рослинами,
- висівати та підрощувати розсаду, здійснювати полив, підживлення та перевалку рослин;
- користуватися літературою та інтернет-ресурсами, робити висновки, спілкуватися із фахівцями, створювати ескізи,
- застосовувати знання та вміння для створення квіткових композицій з кімнатними квітами;

набути компетентностей:

- спілкування у колективі,
- застосування правил екологічної поведінки, екологічної грамотності, здатність і бажання дотримуватися здорового способу життя,
- уміння розумно та раціонально користуватися природними ресурсами,
- шанобливого ставлення до природи не тільки у себе, а й у всіх членів власної родини
- усвідомлення ролі навколишнього середовища для життя і здоров'я людини.

Орієнтовне обладнання

Обладнання	Кількість
Комп'ютер (проектор)	1 шт. на кабінет
Робочі столи	6 шт. на кабінет
Інструменти для практичної діяльності (ножиці, голки, фетр, фоаміран, папір, картон тощо)	За кількістю учасників
Садові інструменти (для вирощування кімнатних рослин)	1 комплект
Засоби особистого захисту (фартух, окуляри, рукавички)	За кількістю учасників

ЛІТЕРАТУРА

1. Анашкина Е.Н. Веселая ботаника. Викторины, ребусы, кроссворды/ Худ. В.Х.Янаев. – Ярославль: «Академия развития», «Академия, К°», 1998.-192 с. (Серия «Учиться надо весело»)
2. Ботаніка: методичні матеріали/ у порядку В.Мишкіна., І.Дзевєрін.-К.: Ред. Загальнопед.газ.,2004.-112 с. – (Б-ка «Шк.світу»)
3. Бедина М.В. Поделки из природных материалов. – Харьков: Книжный клуб «Клуб семейного досуга», 2011-64 с. (Серия «Чудеса своими руками»)
4. Белорусец Е. Ш., Гило Л. С. Цветоводство защищенного грунта. — К-: Урожай, 1988. — 224 с.
5. Бех І.Д. Сучасне виховання зростаючої особистості. Журнал ВГ «Шкільний світ» «Методист» №11-12. 2020. ст. 109-112
6. Беховец А.И. Комнатные растения от А до Я. — Минск: Хорвест, 1999. — 909 с.
7. Биковська О. В. Реалізація компетентнісного підходу в позашкільній освіті / О. В. Биковська // Позашкільна освіта і виховання.— 2007.— №2.— С. 7–16.
8. Головкин Б.Н. Рассказы о растениях переселенцах: Кн. Для внеклас.чтения учащихся 5-6 кл. – М.: Просвещение, 1984. – 128 с. (Мир знаний)
9. Головкин Б.Н. О чем говорят названия растений. -М.:Агропромиздат, 1986. – 160 с.
10. Заверуха Б. В. Квіти дванадцяти місяців. — К.: Урожай, 1986. — 176 с.

11. Золотницький Л.Ф. Квіти в легендах і переказах. — К.: Урожай, 1992. — 196 с.
121. Каліберда М.С. Захопливий світ біології: посібн.для 5-6 кл. закладів загал.серед.освіти. — Харків: Соняшник, 2019. — 240 с. (серія «Шкільна бібліотека»)
13. Клевенко Т. М., Панкратов В. П. Цветочная аранжировка. — М.: Агропромиздат, 1988. — 173 с.
14. Кошно Н. А. Деревья и кустарники декоративных городских насаждений. — К.: Наук, думка, 1980. — 234 с.
15. Лазарева О.В. Выращиваем однолетние садовые цветы.- Х.: Виват, 2014.-256 с.- (Полезная книга)
16. Приходько С.Н., Михайловская М.Д. Приусадебное цветоводство. — Киев: Урожай, 1991. —120 с.
17. Приходько С.Н., Михайловская М.Д. Цветы в квартире. — Киев: Урожай. — 1989. —130 с.
18. Програма «Нова українська школа» у поступі до цінностей. Київ, 2018. — 40 с.
19. «Рідна моя Україна»/уклад. І.І.Сметана.-Х.:Виват, 2019. -352 с. (серія «Оберіг»)
20. Сироватська Л.С., Гречишкін А, Білорусець Є.Ш. та ін. Азбука квітника. — К., Урожай, 1993.
21. Стратегія розвитку позашкільної освіти / за ред. проф. О. В. Биковської. — К. : ІВЦ АЛКОН, 2018. — 96 с.
22. Тучапська Г.В. Квітковий бал: Етимологічний словник в легендах і переказах. — Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. — 40 с.
23. Хитяєва Л.П. Цікаві завдання з природознавства для початкової школи. — Харків:Веста: Видавництво «Ранок», 2008. -160 с.
24. Цветочные композиции: Универсальный справочник/ сост. А.Саблина, Ф. Курилова. - Челябинск: Аркаим, 2003.- 256 с. — («Домашняя коллекция»)
25. Цветы из сада. Гос. изд-во Детской литературы Министерства Просвещения РСФСР. Ленинград, 1962.-75 с.

Інтернет-джерела:

1. Вікіпедія. *А. О. Слюсарев, О. В. Самсонов, В. М. Мухін та ін.* «Біологія: навчальний посібник». Пер. з рос. та ред. В. О. Мотузного. 2-ге вид. Київ: Вища школа, 1999.

Біда О. А., Дерій С. І. та ін. Біологія: навчально-методичний посібник — 3-тє вид., — К.: Літера ЛТД, 2012. — 672 с. ISBN 978-966-178-133-6
Режим доступу:
<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9B%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BA>

2. Викрійки, опис порядку дій можна знайти на сайті «ВОЙЛОЧНЫЕ ЦВЕТЫ». Режим доступу: https://liagriffith.com/felt-lavender-flowers/?utm_source=pinterest&utm_medium=social

3. Дитячий портал «Пустунчик». Режим доступу: <https://pustunchik.ua/ua/online-school/biology/botany/verba-i-kalyna>

4. Журнал для дітей віком від 4-х до 104 років, їхніх батьків та педагогів. Режим доступу: <https://jmil.com.ua/2015-2/coverpic>

5. Інтернет-ресурс «Мій клас». Біологія 6 клас. Лист. Зовнішня будова. Типи листорозташування і жилкування листків. Режим доступу: <https://miyklas.com.ua/p/biologiya/6/organi-kvitkovikh-roslin-16041/pagin-steblo-listki-i-brunki-16044/re-cb6a8668-dcc7-4e2e->

6. Закон України «Про освіту (від 23.05.1991 № 1060-ХІІ). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

7. Закон України «Про позашкільну освіту (від 22.06.2000 № 1841-ІІІ). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text>

8. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України. Наказ МОН України № 16.06.2015 № 641 «Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0641729-15#Text>

9. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. Розпорядження Кабінету Міністрів України № 988-р від 14 грудня 2016 року «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року». Режим доступу: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/54258/

10. Матеріали для впровадження інноваційних технологій та інтерактивних методів навчання у початковій школі на тему «Вербові котики» для 1 класу виготовлені у 2006 році. Автори: Ірина Гурка, СШ№64, Людмила Кузьміцька, ДНЗ№130, Катерина Куса, ПШ «Джерельце», Марія Шуневич, ДНЗ№14, м.Львів. Сайт «Лицем до дитини» Режим доступу: <https://www.lycem-do-dytyny.com/verbovi-kotyky-1-klas-2006>

11. Про затвердження Положення про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах : МОН України; Наказ, Положення від 11.08.2004 № 651. Редакція від 11.01.2009, підстава – з1322-08. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ z1036-04>

12. Про затвердження Типових навчальних планів для організації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах системи Міністерства освіти і науки : МОН України; Наказ, План від 22.07.2008 № 676. Прийняття від 22.07.2008. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/ v0676290-08#o14>

Сайт «Цікаві факти». Режим доступу: <https://tsikavi-fakty.com.ua/60-tsikavyh-faktiv-pro-verbu/>

13. Сайт «BBC. NEWS. Україна». Режим доступу: <https://www.bbc.com/ukrainian/blogs-47990497> Джерело: Українські народні казки у 40 книгах. Записав, упорядкував і літературно опрацював Микола Зінчук. 60 (5518). Верба. СУС —. Записано 2008 року. Махаринець Любов Луканівна (1930). Черкаська область, Смілянський район, Сунки.

Режим доступу: Українські народні казки. <https://proridne.org/%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D1%96%20%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D1%96%20%D0%BA%D0%B0%D0%B7%D0%BA%D0%B8/%D0%92%D0%B5%D1%80%D0%B1%D0%B0.html>

14. Сайт «Разом». Дитяча сторінка. Режим доступу: <https://razom.media/kazka-verbovi-kotyky-virshyky-zahadky/>

Орієнтовна таблиця застосування діяльнісних форм організації заняття та запропонованих засобів образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва

Тема	Форми організації заняття (загальні)	Діяльнісні форми організації заняття (за вибором педагога)	Засоби образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва	Зовнішні фактори організації заняття, залучення інших учасників освітнього процесу
Вступне заняття	Пізнавально-ігрові	Гра «Квіткове лото»; Вікторина: «Що ти знаєш про квіти?»; Загадки про рослини	Малювання на тему «Рослини в моєму житті»	Анкетування батьків: «Ваша дитина», «Очікування від занять дитини в гуртку», «Як я бачу себе в гуртку» - фантазії батьків
Значення рослин в житті людини	Пізнавально-практичні (комбіновані)	Перегляд відofilmу; обговорення; аналіз, висновки; обмін інформацією/враженнями про екскурсію, перегляд фото-відео- звіту, (конференція або «відкритий мікрофон»)	Проект (малюнок, фото, інтерв'ю) про оточуючі рослини.	Спілкування з дорослими: екскурсородами, продавцями, спіробітниками тепличного комплексу.
Разномаїття рослин	Пізнавально-практичні, екскурсії, пізнавально-ігрові	Проекти «Кімнатні рослини освітнього закладу», «Осінні культурні рослини міста/району» (створення книжки довідника/тематичного зошита) Гра «Я садівником народився» Гра «Квіткове лото» Читання /прослуховування віршів про квіти	Малюнки, аплікації різних видів рослин, оформлення книжки-довідника Колективні творчі роботи: тематичні панно "Рослинні угруповання»	Набуття навичок екологічно грамотного поводження на природі. Правила поведінки під час екскурсії.
Групи	Пізнавально-	Спостереження.	Виготовлення	Спілкування з

рослин	практичні (комбіновані), Екскурсія.	Роздум «Чому саме ці рослини висаджені навколо освітнього закладу?»	об'ємної композиції з бісеру «Дерево», «Кущ калини»	адміністрацією закладу «Проблеми озеленення території»
Будова рослини	Пізнавально-практичні (комбіновані), пізнавально-ігрові	Гра «Перетворення стабла»; Гра-картки «Будова рослини»; Гра «Неіснуюча квітка»	Виготовлення поробок в техніці ниткографія; виготовлення квітів з фетру, тканини; ліплення з легкого пластиліну. Колективна творча справа: «Клумба»	Взаємодія вихованців, спільна праця, виготовлення корисного – наочного посібника матеріалу для гуртка «Види листя»
Життя рослин	Пізнавально-практичні (комбіновані)	Дослідження, практична робота, аналіз, самоаналіз, проєкт «Я расту» (створення відеофільму, анімаційного фільму, презентації), порівняння, висновки	Виготовлення панно з насіння «Природа рідного краю»; поробок з плодів «Дивовижений рідний край», анімаційний продукт (візуальне оформлення фільму, мультфільму, презентації)	Зустрічі з професіоналами, систематичність роботи (щоденні фото)
Догляд за рослиною	Пізнавально-практичні (комбіновані)	Практична, дослідницька діяльність (висівання, перевалка, підживлення, вигонка та ін.), дослідження з освітленням рослин, проєкт, аналіз, висновки.	Створення флорарію/ міні-композиції з кімнатних рослин (сакулентів), оформлення горщиків для кімнатних рослин	Соціальний аспект: оформлення куточків навчальних кабінетів (у закладі позашкільної чи загальної освіти), виготовлення подарунків, значення людини щодо відповідальності стосовно квітів: обов'язки догляду)
Рослини і Україна	Пізнавально-практичні (комбіновані), пізнавально-	Перегляд відеоматеріалів (мультфільми, фільми, казки,	Виготовлення оберегів з рослинного матеріалу,	Участь у тематичних конкурсах «Різдвяні

	ігрові, заняття – виховний захід	презентації тощо) прослуховування аудіоматеріалів: в тому числі легенди, перекази, пісні; читання, знайомство (інсценування українських обрядів, традицій з використанням рослин до свят: Різдво (дідух), Великодня (композиції з крашанок та квітів, гілок верби та ін.	виготовлення вінків з квітів (традиційного, «купальського», до Великодня) з різних матеріалів, Виготовлення об'ємної композиції до Великодня, Міні-дідух	композиції», «Дідух», до Великодня, Україна та ін.
Квітник арство рідного міста	Пізнавально-практичні (комбіновані), екскурсія, проекти	Проект, екскурсія до парків міста, порівняння, аналіз, обговорення	Ескіз квіткової клумби «Квітуча Україна», Створення малих архітектурних форм для прикрашання клумб, квіткових горщиків зі «сміття» (пластикових пляшок, залишків паперу, ниток та ін.)	Знайомство з фахівцями, відвідування тематичних виставок, участь у конкурсі проектів ландшафтного дизайну Участь у виставках «Друге життя», «SOS-вернісаж» - поробок зі сміття чи вторинної сировини
Охорона природи	Пізнавально-практичні (комбіновані), екскурсії, проект	Створення книги – «Довідник весняних рослин», Створення правил поведінки в природі.	Малюнок, оформлення книги	Участь в акціях з охорони рослин («Першоцвіт»)
Підсумок	Заняття-захід	Ігри (всі за навчальний рік), вихідне опитування (тестування батьків та вихованців «Справджені очікування»)	Виставка робіт вихованців. Майстер-клас з виготовлення логотипу гуртка з рослинних матеріалів (плаского, об'ємного)	Оцінювання діяльності кожного окремо та колективу в цілому. Батьківське визнання, результати участі у конкурсах